



KØBENHAVNS KOMMUNE

REVISIONSBETÆNKNING

over

**Beretning om revisionen af
Københavns Kommunes
regnskab for 2015**



INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Proces for behandling af revisionsberetning og revisionsbetænkning.....	3
2. Revisionsudvalgets indstilling til betænkning over beretninger om revisionen af årsregnskabet	5
3. Revisionen af 2015-regnskabet mv.	6
3.1. Intern revisions opgavevaretagelse	6
3.2. Afgivne revisionsbemærkninger i revisionsberetningerne.....	6
3.3. Kommunens økonomiske styring og forvaltning af offentlige midler	9
4. Revisionsudvalgets bemærkninger og anbefalinger	10
5. Opfølgning af revisionsbetænkninger for tidligere år.....	14

Bilag:

1. Oversigt over udvalgenes besvarelse af bemærkninger til revisionsberetningen for regnskab 2015
2. Revisionsberetning for 2015 vedrørende årsregnskabet
3. Revisionsberetning for 2015 vedrørende sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion
4. Revisionsberetning for 2015 vedrørende kommunens administration af byfornyelsesområdet

1. Proces for behandling af revisionsberetning og revisionsbetænkning

Kommunens eksterne revisor fremsendte den 3. juni 2016 til Borgerrepræsentationen følgende beretninger om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2015:

- Revisionsberetning for 2015 vedrørende årsregnskabet
- Revisionsberetning for 2015 vedrørende sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion
- Revisionsberetning for 2015 vedrørende kommunens administration af byfornyelsesområdet

Økonomiudvalget har til opgave at foranledige, at der sker en besvarelse af revisionsbemærkninger til årsregnskabet – både for så vidt angår bemærkninger til forvaltningen under Økonomiudvalget og under de stående udvalg.

Økonomiudvalget besluttede på sit møde den 16. august 2016 at oversende Økonomiudvalgets og de stående udvalgs besvarelser af de afgivne bemærkninger til Revisionsudvalget.

Økonomiudvalget skal afgive en revisionsbetænkning med indstilling om regnskabet til Borgerrepræsentationen.

Revisionsudvalget – nedsat i henhold til styrelseslovens § 17, stk. 4, – har til opgave at foretage det forberedende arbejde i forhold til Økonomiudvalgets behandling af revisionsberetningerne.

Revisionsberetningerne er behandlet efter retningslinjerne i Københavns Kommunes revisionsregulativ af 21. februar 2008 med senere ændringer.

Revisionsudvalget afgiver et udkast til revisionsbetænkning over beretningen om revisionen af årsregnskabet henholdsvis delberetningerne til Økonomiudvalget.

Revisionsbetænkningen skal indeholde de bemærkninger, som behandlingen af årsregnskabet, beretningen om revisionen af årsregnskabet henholdsvis delberetningerne og Økonomiudvalgets og udvalgenes bemærkninger måtte give anledning til.

I betænkningen fremdrages endvidere sådanne forhold, som efter Revisionsudvalgets skøn kan være af betydning for Borgerrepræsentationen ved bedømmelsen af regnskabet og de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen henholdsvis beretningerne.

Revisionsudvalget har behandlet den eksterne revisors beretninger. Behandlingen har tillige omfattet de kommentarer, som Økonomiudvalget og de stående udvalg har knyttet til beretningerne.

Borgerrepræsentationen træffer på et møde afgørelse med hensyn til de fremkomne bemærkninger.

Årsregnskabet, revisionsbetænkningen og de afgørelser, som Borgerrepræsentationen har truffet i forbindelse hermed, skal indsendes til Statsforvaltningen Hovedstaden inden en frist, der er fastsat af økonomi- og indenrigsministeren.

2. Revisionsudvalgets indstilling til betænkning over beretninger om revisionen af årsregnskabet

Revisionsudvalget indstiller, at Økonomiudvalget tillige med indstillingen til Borgerrepræsentationen om decision af årsregnskabet for 2015 afgiver nærværende betænkning, dateret den 20. september 2016 til Borgerrepræsentationen med følgende indstilling:

Borgerrepræsentationen tager revisionsbetænkningen over beretninger om revisionen af Københavns Kommunes regnskab 2015 til efterretning med de i indstillingen anførte kommentarer fra Økonomiforvaltningen, og godkender udvalgenes besluttede foranstaltninger som følge af revisionens bemærkninger, jf. revisionsbetænkningens bilag 1.

Revisionsudvalget, den 20. september 2016

Lars Weiss

formand

Rikke Lauritzen

Nishandan Ganesalingam

Taner Yilmaz

Jens-Kristian Lütken

Klaus Mygind

Henrik Nord

3. Revisionen af 2015-regnskabet mv.

Følgende fremgår af § 26 i revisionsregulativet for Københavns Kommune:

”Revisionsbetænkningen skal indeholde de bemærkninger, som behandlingen af årsregnskabet, beretningen om revisionen af årsregnskabet henholdsvis delberetningerne og Økonomiudvalgets og udvalgenes bemærkninger måtte give anledning til”.

”I betænkningen fremdrages endvidere sådanne forhold, som efter Revisionsudvalgets skøn kan være af betydning for Borgerrepræsentationen ved bedømmelsen af regnskabet og de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflægningen henholdsvis delberetningen”.

3.1. Intern revisions opgavevaretagelse

Revisionen af årsregnskabet varetages af Deloitte med bistand fra kommunens interne revision. Den eksterne revisor, der har det fulde ansvar for revisionens udførelse og rapportering, udfører review af Intern Revisions arbejde og har vurderet Intern Revisions ressourcer, kompetence og uafhængighed i forhold til udførelsen af revisionsopgaverne.

Den eksterne revisor har vurderet, at kvaliteten af Intern Revisions arbejde er på et sådant niveau, at de fuldt ud kan basere deres overordnede konklusion på Intern Revisions delkonklusioner for de områder, som Intern Revision har revideret.

For 2015 har Intern Revision udført revisionen af lønområdet, indkøbsområdet, balancen i kommunens årsregnskab og gennemført serviceeftersyn ved decentrale institutioner og enheder. Intern Revision har endvidere gennemført en række analyser af kommunens økonomistyring og interne kontrolsystemer.

3.2. Afgivne revisionsbemærkninger i revisionsberetningerne

Revisionsudvalget har noteret sig, at den eksterne revisor for 2015 har afgivet i alt 19 revisionsbemærkninger hvoraf:

16 revisionsbemærkninger kan henføres til revisionen af årsregnskabet samt forvaltningsrevision.

Revisionsbemærkningerne 1 til og med 7 indeholder forhold, der også er blevet fremført i tidligere år og er således bemærkninger, der endnu ikke er afsluttet. Revisionsbemærkningerne 8 til 16 er nye.

3 revisionsbemærkninger kan henføres til socialrevisionen. Heraf er 3 nye.

Nedenfor er en kort opstilling af indholdet af de afgivne revisionsbemærkninger. For en fyldestgørende gennemgang af revisors observationer og revisionsbemærkninger henvises til revisionsbetænkningens bilag 2, Revisionsberetningen for 2015 vedrørende årsregnskabet.

Udvalgenes besluttede foranstaltninger som følge af revisionsbemærkningerne fremgår af revisionsbetænkningens bilag 1, Oversigt over udvalgenes besvarelse af bemærkninger til revisionsberetningen for regnskab 2015.

Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet

Revisionsbemærkning nr. 1

- Rollen som systemansvarlig for udbetalingsystemer og faktureringsystemer er ikke tilstrækkeligt implementeret, ligesom der ikke er beskrevet og implementeret forretningsgange og interne kontroller for alle systemer.

Revisionsbemærkning nr. 2

- TMF har ikke rettidigt udarbejdet anlægsregnskaber, som foreskrevet i kommunens retningslinjer.

Revisionsbemærkning nr. 3

- I forbindelse med byfornyelsesprojekter har kommunen erhvervet en række ejendomme, og nogle af disse er efterfølgende solgt. I forbindelse hermed er det konstateret, at der er usikkerhed omkring håndteringen af modtaget byfornyelsestilskud fra staten vedrørende de solgte ejendomme i perioden 1999-2015. Den beløbsmæssige risiko kan ikke opgøres på nuværende tidspunkt.

Revisionsbemærkning nr. 4

- Gennemgangen har vist mangler i den interne kontrol omkring balancens poster. Det er således ikke alle statuskonti, der er underlagt en formaliseret intern kon-

trol og indgår i ledelsesinformationen generelt. Stikprøvekontrollen har konstateret en del fejl og mangler vedrørende lukkede konti med saldo samt periodiseringsfejl.

Revisionsbemærkning nr. 5

- Der er ikke foretaget revurdering af tildelte rettigheder til KØR og AD. Manglende eller utilstrækkelig periodisk revurdering af tildelte rettigheder til brugere medfører risiko for, at brugeres rettigheder bliver utidssvarende og ikke afspejler deres arbejdsmæssige betingede behov.

Revisionsbemærkning nr. 6

- Der er i lighed med tidligere år udfordringer vedrørende lønadministrationen, som kan henføres til manglende interne kontroller, fejl og mangler i lønsager, utilstrækkelig implementering af vagtplansystem, manglende kontroller vedrørende forsystemer, manglende indberetning til SKAT vedrørende selvejende institutioner, manglende afstemninger af kommunens lønudgifter til den foretagne lønindberetning til SKAT for årene 2013 til 2015 (E-indkomst) m.v.

Revisionsbemærkning nr. 7

- Kommunen opnår ikke i tilstrækkeligt omfang de arbejdsgiverrefusioner, som kommunen er berettiget til.

Revisionsbemærkning nr. 8

- Manglende overholdelse af indkøbsaftaler, manglende overholdelse af god bogføringskik samt manglende effektiv kontrol af fakturaer u/10 t.kr.

Revisionsbemærkning nr. 9

- Manglende compliance vedrørende moms og afgifter på Skatmomsområdet.

Revisionsbemærkning nr. 10

- Manglende opkrævning af byggesagsgebyrer samt usikkerhed vedrørende tidsregistrering og timeprisberegning.

Revisionsbemærkning nr. 11

- Usikkerhed vedrørende det økonomiske styringsgrundlag, der ligger til grund for takstberegningerne på affaldsområdet.

Revisionsbemærkning nr. 12

- Manglende effektive interne kontroller vedrørende parkeringsindtægter som indbetales via kort og mobilbetalinger.

Revisionsbemærkning nr. 13

- Manglende risikovurderinger af kommunens systemer i forhold til Cybersecurity og persondatasikkerhed samt andre observerede forhold vedrørende manglende datasikkerhed.

Revisionsbemærkning nr. 14

- Fejlagtig regnskabsmæssig håndtering af kommunens solcelleanlæg.

Revisionsbemærkning nr. 15

- Ubalance i kommunens interne handel.

Revisionsbemærkning nr. 16

- Manglende dokumenteret ledelsestilsyn i forvaltningerne.

Revisionsbemærkninger vedrørende revisionen af det sociale område

Revisionsbemærkning nr. 17

- Væsentlige mangler i kvaliteten i sagsbehandlingen på sygedagpengeområdet.

Revisionsbemærkning nr. 18

- Væsentlige mangler i kvaliteten i sagsbehandlingen vedrørende jobafklaringsforløb

Revisionsbemærkning nr. 19

- Manglende rettidighed i opfølgningen vedrørende personer i ressourceforløb.

3.3. Kommunens økonomiske styring og forvaltning af offentlige midler

Deloitte har i rapporteringen anført kommentarer om følgende emner, der kan henføres til den udførte forvaltningsrevision:

- Administration af betalingskommuneoplysninger i folkeregistret
- P-data og cypersikkerhed
- Økonomisk fripladstilskud
- Faseovergangsreview af Kvantumprogrammet

4. Revisionsudvalgets bemærkninger og anbefalinger

Revisionsudvalget har følgende bemærkninger og anbefalinger som følge af de anførte væsentlige forhold i revisionsberetningerne om regnskabet for 2015 samt Intern Revisions rapportering mv., som efter udvalgets opfattelse kan være af betydning for Borgerrepræsentationen ved bedømmelsen af revisionsberetningerne.

Revisionsudvalget bemærker, at selv om administrationen har lukket 13 revisionsbemærkninger i 2015, er det ikke tilfredsstillende, at der samtidig er konstateret flere nye væsentlige og kritiske forhold, som har givet anledning til 12 nye revisionsbemærkninger.

Revisionsudvalget bemærker, at de anførte forhold vidner om manglende betryggende ledelsestilsyn på de omtalte områder, hvilket revisor ligeledes anfører som en særskilt revisionsbemærkning. Et effektivt og betryggende ledelsestilsyn i forvaltningerne skal medvirke til at reducere risikoen for manglende efterlevelse af love, regler og retningslinjer og dermed mindske en væsentlig økonomisk og imagerisiko for kommunen.

Revisionsudvalget er opmærksom på, at ledelsen i de berørte forvaltninger og udvalg er meget bevidst om de kritiske forhold, og at der er igangsat flere tiltag for at forbedre kvaliteten i opgavevaretagelsen.

Det er Revisionsudvalgets samlede vurdering, at Økonomiudvalgets og de stående udvalgs besvarelser og besluttede foranstaltninger, såfremt disse gennemføres, vil kunne imødegå de fejl og mangler, der har givet anledning til revisionsbemærkningerne.

I vurderingen indgår, at ØU og BR har truffet nogle væsentlige beslutninger i forhold til at løfte det generelle niveau, jævnfør nedenstående handlingsplaner m.v.

Revisionsudvalget anbefaler, at der fortsat er stærk bevågenhed med, at beslutningerne effektueres og er opmærksom på at effektueringen af handleplanerne vil være en flerårig proces, og at der i forbindelse hermed vil kunne blive identificeret kritiske forhold.

Økonomiudvalgets beslutning om, hvordan udvalget vil sikre indseende med de økonomiske og administrative forhold og varetage den umiddelbare forvaltning, der

vedrører kommunens Kasse- og Regnskabsregulativ, herunder den handleplan som blev vedtaget i mødet den 16. juni 2015, er et væsentligt element i forhold til det fremtidige arbejde.

Målsætningerne for handlingsplanen er følgende:

- Kommunen skal have styr på reglerne, og der skal være designet interne kontroller.
- Kommunens ansatte skal have forudsætningerne for at overholde reglerne.
- Kommunens administrative retningslinjer skal overholdes.
- Der skal eksistere en klar beskrivelse af ansvarsdelingen mellem Økonomiudvalget og forvaltninger på det administrative område, så det er klart for Økonomiudvalget, hvordan udvalget kan leve op til dets lovfæstede ansvar.
- Der skal eksistere et risikounivers med et samlet overblik over kommunens risikoområder i den administrative forvaltning.
- Der skal etableres et balanceret kontrolmiljø. Det medfører, at der ikke skal udføres flere kontroller, men kontrollerne skal være effektive og digitalt understøttet.

Økonomiudvalget godkendte endvidere i sit møde den 12. april 2016, at tilsynsforpligtelsen i forhold til de økonomiske og administrative forhold i kommunen løftes. Revisionen er derfor anmodet om proaktivt, i forbindelse med årsregnskabet, at rapportere til Økonomiudvalget på baggrund af dialog med forvaltningerne om, hvorvidt ledelsestilsynet er betryggende. Borgmestrene/forvaltningerne beslutter fortsat selv, på baggrund af dialogen med revisionen, hvordan deres risikobaserede tilsyn tilrettelægges mest hensigtsmæssigt.

Ledelsestilsynet skal være beskrevet og dokumenteret i et omfang, så det er muligt for revisionen at gennemgå og vurdere det og indgå i dialog med forvaltningerne herom.

Revisionsudvalget tager til efterretning, at Intern Revision senest i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2016 vil rapportere til Økonomiudvalget omkring forvaltningernes ledelsestilsyn. Det bemærkes, at det er positivt, at der allerede er dialog mellem Intern Revision og forvaltningerne omkring tilrettelæggelsen heraf.

Faglig fokusering i koncernenhederne under ØKF er et andet væsentligt element i det fremtidige arbejde. I april 2016 godkendte ØU og BR en ændret organisering i Koncernservice, herunder faglig fokusering i koncernenhederne under ØKF. En analyse havde belyst signifikante forbedringspotentialer. Analysen påpegede bl.a. uklar strategisk retning, manglende governance, intet end-to-end-perspektiv og andre strukturelle udfordringer i det nuværende Koncernservice. Dette ønsker Økonomiforvaltningen at ændre, og derfor er der i forbindelse med beslutningen om ændret organisering ligeledes vedtaget en række principper for levering af ydelser fra koncernenheder og principper for organisering og drift af fælles funktioner.

Revisionsudvalget tager beslutningerne til efterretning og anbefaler, som i 2014, at der er stærk bevågenhed med, at beslutningerne effektueres, således at BR's vedtagne mål for koncernfællesfunktioner kan realiseres.

Endvidere har Revisionsudvalget følgende bemærkninger og anbefalinger som følge af andre væsentlige forhold, anført i revisionsberetningerne om regnskabet for 2015.

Implementering af nyt økonomisystem

Deloitte har i perioden oktober/november 2015 gennemført det første review i en serie af eksterne faseovergangsreview for det nye økonomisystem (Kvantum). I juni 2015 afsluttede man afklaringsfasen, og overgangen fra designfasen til realiseringsfasen er gennemført ultimo november 2015. Deloitte's review skal sikre, at der er et retvisende billede af programmets fremdrift og risikoprofil, og at programmet opfylder udvalgte, relevante fasespecifikke kriterier. Deloitte's faseovergangsreview tager afsæt i et reviewkoncept med en række temaer og gates, der skal sikre afdækning af, om leverance- og aktivitetsmål for fasen er realiseret, og om der foreligger et robust plangrundlag for den kommende fase.

Med afsæt i det modtagne materiale og den gennemførte interviewrunde anbefalede Deloitte, at:

- 1) Kvantumprogrammet overgår til realiseringsfasen, men prioriter udarbejdelsen af kritiske leverancer i starten af realiseringsfasen
- 2) Programmet fokuserer på at optimere en række grundlæggende forhold, der bør styrkes for blandt andet at sikre fremdrift

Styregruppen for KVANTUM-programmet har indgået aftale med Deloitte om, at de løbende foretager opfølgning på de udestående forhold, som blev påpeget i forbindelse med det foretagne faseovergangsreview. Arbejdet er igangsat, men på tidspunktet for afgivelse af denne betænkning, endnu ikke afsluttet.

Revisionsudvalget anbefaler i lighed med tidligere år, at der er stærkt ledelsesmæssigt fokus på kommunens implementering af nyt økonomisystem. Projektet involverer betydelige ressourcer i kommunen og udgør dels en væsentlig økonomisk risiko og dels en imagemæssig risiko for kommunen.

Fundamentet for tillidsbaseret ledelse og skabelse af klare og tydelige rammer for vores decentrale ledelser på Københavns kommunes arbejdspladser er, at kommunen har sikre, velstrukturerede økonomistyrings- og regnskabsprocesser, som den øverste ledelse har ansvaret for og som er lette at håndtere lokalt. For Revisionsudvalget er dette et vigtigt pejlemærke i vores arbejde med at kvalificere økonomistyringen i Københavns kommune

Revisionsudvalget tager til efterretning, at Deloitte, som kommunens eksterne revisor, fortsat løbende auditerer og risikovurderer projektet, og at Deloitte er opmærksom på den nye model for idriftsættelse af systemer og processer, som Økonomiudvalget besluttede på sit møde den 8. december 2015. Modellen præciserer, at der fremadrettet bør være fokus på, at forandringsprojekterne indeholder den samlede mængde af leverancer, som skal gennemføres for en succesfuld implementering. Endvidere skal tre gates indarbejdes:

- Gate 1: De nye administrative processer end-to-end er beskrevet og accepteret med inddragelse af brugerne og revisionen.
- Gate 2: Processer og kontroller er i videst muligt omfang standardiserede og digitalt understøttet.
- Gate 3: Medarbejderne er kompetenceudviklet og testet i anvendelsen af det nye system og arbejdsprocesser.

Revisionsudvalget anbefaler, at kommunen følger eventuelle anbefalinger fra Deloitte som følge af auditering og risikovurdering.

It-sikkerhed

Københavns Kommune er fortsat meget udfordret på it-sikkerhedsområdet. En række meget nødvendige initiativer er gennemført i 2015 efter beslutning i Borgerrepræsentationen, men aktuelle risikovurderinger og anbefalinger fra ekstern revisor og Borgerrådgiveren viser, at der er påtrængende behov for at iværksætte nye initiativer for at hjælpe forvaltningerne med at udføre de påkrævede opgaver på it-sikkerhedsområdet. Forvaltningerne er, jævnfør Sikkerhedsregulativet, ansvarlige for risikostyring inden for egne ansvarsområder, men det er en kompleks opgave, der kræver, at der afsættes dedikerede medarbejderressourcer, og som bør ses i sammenhæng på tværs af kommunens forvaltninger.

Koncernservice er ved at udrulle en ny løsning til overvågning af logning af fagsystemer, men der er behov for yderligere hjælp til forvaltningerne for at sikre, at der foretages den nødvendige opfølgning på observerede hændelser. Der er også stort behov for øget sikkerhedsteknisk rådgivning til forvaltningerne i forbindelse med anskaffelse af nye digitale systemløsninger. It-sikkerhedsfunktionens afrapportering om it-sikkerhedsarbejdet og it-sikkerhedshændelser i 2015 understreger behovet for, at der fortsat arbejdes målrettet med risikostyring, risikovurderinger og den øgede trussel for cyberangreb.

Videre har udviklingen i risikobilledet siden foråret 2015 og ny lovgivning vedrørende persondata intensiveret behovet for yderligere initiativer.

Revisionsudvalget tager til efterretning, at ØU og BR i april 2016 har besluttet at styrke it-sikkerheden og vedtage en handlingsplan for arbejdet med it-sikkerheden i Københavns Kommune. Udvalget bemærker herudover, at det er positivt, at der gennemføres et legal complianceeftersyn af kommunens it-sikkerhed på tværs af alle kommunens forvaltninger i 2016 -2017, og at den kommende lovpligtige Data Protection Officer – funktion (DPO) etableres under Intern Revision.

5. Opfølgning af revisionsbetænkninger for tidligere år

Revisionsudvalget har i revisionsbetænkninger for tidligere år, fremsat en række bemærkninger og anbefalinger på grundlag af de fremdragne væsentlige forhold i revisionsberetningerne mv.

Alle bemærkninger, kommentarer og anbefalinger vedrørende tidligere år er enten afsluttet i revisionsberetningerne for 2015 eller er videreført i revisionsbemærkninger for 2015. Opfølgningen på fremdriften af de videreførte bemærkninger mv. vil således indgå i kommunens tiltag vedr. disse forhold og naturligt indgå i den revisionsmæssige opfølgning i forbindelse med revisionen af 2016-regnskabet, og således blive omtalt i revisionsberetningerne for 2016.

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Årsregnskabet	1	1	Systemansvarlige for udbetalingsystemer - Revisionsbemærkning nr. 1	Systemansvarlige for udbetalings- og faktureringsystemer Det er kritisk, at håndteringen af kommunens udbetalings- og faktureringsystemer ikke har været betryggende, samt at der ikke er beskrevet og implementeret retningslinjer for de enkelte systemer og systemejere, der bl.a. beskriver de interne kontroller i systemerne og systemejerens ansvar.	Økonomiudvalget (Koncernservice)	Økonomiforvaltningen er enig i revisionens observationer og bemærkninger for dette punkt og har iværksat følgende tiltag: De planlagte aktiviteter, som skal sikre viden om systemejer-rollen og en systemejerens ansvar og opgaver i relation til IT-sikkerhedsregulativ, logning, adgang & autorisation og beredskabsplaner er gennemført og systemejer-kurser for 2016 er annonceret. Der blev i november 2015 igangsat sundhedstjek af de systemer, som KS har ansvar for. Sundhedstjek af systemer i øvrige forvaltninger besluttet særskilt. Sundhedstjekket i KS har til formål at fastlægge dokumentationsramme for oplysninger om systemer i "FISKK" samt at foretage en vurdering af risikoen for mistede indtægter eller forøgede omkostninger ved anvendelse af systemerne. Der udestår udarbejdelse af forretningsgange for i alt 15 systemer. 7 systemer udfases i forbindelse med KVANTUM. Disse udarbejder KS ikke forretningsgange for. 8 systemer fortsætter efter implementering af KVANTUM. KS forventer, at udarbejdelsen af forretningsgange for disse systemer vil kunne ske inden udgangen af 2. kvartal 2017.
Årsregnskabet	2	2	Administration af anlægsudgifter/-regnskaber - Revisionsbemærkning nr. 2	Administration af anlægsudgifter/-regnskaber Kommunens administration af anlægsprojekter har ikke i tilstrækkeligt omfang sikret en rettidig aflæggelse af anlægsregnskaber. Vi skal henstille, at reglerne i "Budget- og regnskabsystem for kommuner" og kommunens regler herom efterleves	Teknik- og Miljøudvalget	Teknik- og Miljøforvaltningen har løbende aflagt anlægsregnskaber for forvaltningens anlægsprojekter, og dermed nedbragt mængden af udestående anlægsregnskaber. Forvaltningen har den 20. juni 2016 forelagt de sidste regnskaber, som gav anledning til revisionsbemærkningen til politisk godkendelse. Efterslæbet er derfor indhentet og revisionspunktet er hermed afsluttet.
Årsregnskabet	3	3	Byfornyelse - Revisionsbemærkning nr. 3	Byfornyelse Kommunens administration af tilbagebetaling af tilskud har ikke i tilstrækkeligt omfang sikret en dokumenteret og løbende tilbagebetaling af tilskud. Vi skal henstille, at der udarbejdes en forretningsgang samt etablering af ledelsestilsyn som sikrer, at tilbagebetaling af tilskud administreres i overensstemmelse med lov om byfornyelse og udvikling af byer.	Teknik- og Miljøudvalget	Teknik- og Miljøforvaltningen har sendt den endelige afregningsmodel for salgsprovenuet fra byfornyesejendomme til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, der har taget forvaltningens opgørelser til efterretning. Teknik- og Miljøforvaltningen er i dialog med kommunens eksterne revision om den endelige implementering af ministeriets svar i forretningsgangen. Handlingsplanen er således i proces, men forventes afsluttet i august 2016.
Årsregnskabet	4	4.1	Tværgående revision af årsregnskabet (balanceposter) – Revisionsbemærkning nr. 4	Intern kontrol af balancekonti Det skal henstilles, at ledelsen sikrer, at afstemningsarbejdet udføres og dokumenteres i overensstemmelse med gældende regler. Det er samlet set vores opfattelse, at kvaliteten af afstemningerne i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2015 er bedre end i 2014, men det er fortsat nødvendigt, at forbedre arbejdet omkring balancekonti, for i tilstrækkelig grad at sikre korrekt regnskabsaflæggelse.	Økonomiudvalget (Koncernservice)/ Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	Økonomiforvaltningen er enig i revisionens bemærkning omkring afstemning, logning og kategorisering. KS har igangsat projektet "Kvalitet på balance" der skal sikre korrekte afstemninger. Der henvises til handlingsplanen for dette projekt. Der er i maj måned, som led i dette projekt, etableret en KPI, som skal måle kvaliteten af balanceafstemningerne. Økonomiforvaltningen vil igangsætte initiativer, der sikre korrekt afstemning, logning og kategorisering inden udgangen af 2016, herunder præcisering af ansvars og rollefordeling.
Årsregnskabet	4	4.2	Tværgående revision af årsregnskabet (balanceposter) – Revisionsbemærkning nr. 4	Balancens poster Det skal henstilles, at forvaltningernes interne kontrol med balancens poster skærpes således, at det sikres, at kommunens regnskab aflægges i overensstemmelse med de autoriserede regnskabsregler samt kommunens anvendte regnskabspraksis.	Økonomiudvalget (Koncernservice/ CFØ)	Økonomiforvaltningen er enig i revisionens bemærkninger. Primo 2015 var der ca. 500 lukkede konti med saldo. I løbet af 2015-16 har KS ryddet op i disse konti. Der er ultimo maj 2016 37 konti, som skal udredes samt 29 konti, der er udredt men skal sagsbehandles. Dette arbejde forventes tilendebragt inden udgangen af 2016. Resten af kontiene svarende til 1.284 er egenkapitalkonti, dvs. at de ikke indebærer nogen finansiell risiko for kommunen.

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Årsregnskabet	4	4.3	Tværgående revision af årsregnskabet (balanceposter) – Revisionsbemærkning nr. 4	Periodisering af fakturapuljen Det skal henstilles, at der fortsat er fokus på implementering af forretningsgangene samt etablering af ledelsestilsyn på området, særligt i forbindelse med regnskabsafslutningen.	Økonomiudvalget (Koncernservice)	Økonomiforvaltningen er enig i revisionens observationer vedrørende periodisering og kommunens fakturapulje. KS forventer at ny kontrol (jf. forretningsgangen for finansposter) der iværksættes i periode 12-13/2016 er medvirkende til at sikre mere korrekte periodiseringer. Det er Økonomiforvaltningens vurdering at problemstillingen også bør imødegås via den enkelte forvaltnings ledelsestilsyn. Økonomiforvaltningen vil løbende indgå i dialog herom med forvaltningerne.
Årsregnskabet	4	4.4	Tværgående revision af årsregnskabet (balanceposter) – Revisionsbemærkning nr. 4	Periodisering af projekter Vi skal henstille, at BIF sikrer efterlevelse af kommunens regnskabspraksis omkring periodisering samt bevillingsregler.	Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	Forvaltningen har fulgt sin hidtidige og mangeårige praksis på området, men tilretter nu denne i overensstemmelse med revisionens anvisninger.
Årsregnskabet	5	5	Brugerrettigheder – periodiske revurdering (AD-KØR) – Revisionsbemærkning nr. 5	Brugerrettigheder – periodisk revurdering (KSP-CICS) Vi skal henstille, at der foretages en dokumenteret revurdering af tildelte rettigheder til brugere for relevante systemer og platforme. Ansvar herfor ligger i forvaltningerne for egne brugere.	Økonomiudvalget (Koncern IT)	KSP-CICS er adgangstyrende for en lang række KMD-systemer, som benyttes i forvaltningerne. Det lovpligtige ½-årige ledelsestilsyn udføres i dag kun sporadisk i kommunens forvaltninger, idet de nuværende løsninger ikke giver lederne mulighed for at få et samlet overblik, heller ikke selv om der indføres nye, meget ressourcekrævende ekstra arbejdsprocesser med udtræk af lister, manuelle gennemsyn af autorisationer mv. Økonomiforvaltningen (KIT) har efter beslutning i BR 30/4 2015 gennemført foranalyse og etableret en case om finansiering vedrørende automatisering af adgangsstyring med henblik på at forbedre it-sikkerheden, effektivisere opgaveudførelsen og gøre det muligt at forenkle ledelsestilsynsopgaven med medarbejderens autorisationer til IT-systemer for personaleansvarlige ledere. Økonomiforvaltningen arbejder på at finansiere et sådant system, indgår som en "need to" investering ved budgetforhandling 2017. Såfremt investering vedtages, kan implementering påbegyndes i 2017.
Årsregnskabet	6	6.1	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 6	Lønafstemninger Det skal henstilles, at ledelsen sikrer, at de fornødne afstemninger foretages, således at det kan bekræftes, hvorvidt der er foretaget korrekt indberetning om lønforhold m.v. til SKAT.	Økonomiudvalget (Koncernservice)	Økonomiforvaltningen er enig i revisionens observationer og bemærkninger vedrørende lønafstemninger. Datagrundlaget er nu tilvejebragt for afstemning af E-indkomst. Der er et antal differencer mellem lønsystem og E-indkomst, herunder AM-bidrag, skat, ATP. Det er aftalt med Intern Revision, at: (a) Koncernservice afstemmer dig vigtigste differencer (AM-bidrag og skat) og sender dokumentation herfor til Intern Revision senest ved udgangen af september 2016. (b) KS udarbejder en plan for afstemning af de øvrige differencer vedr. E-indkomst 2013, 2014 og 2015 senest ved udgangen af september 2016. (c) Afstemning af E-indkomst 2013, 2014 og 2015 er tilendebragt senest inden udgangen af 2016. For så vidt angår den løbende afstemning af E-indkomst 2016, vil denne blive udarbejdet månedligt. Afstemningsdifferencer bliver løbende sagsbehandlet, og en konkret arbejdsgang herfor udarbejdes senest ved udgangen af 2016.

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Årsregnskabet	6	6.2	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 6	Intern kontrol Vi skal henstille, at der udarbejdes en revideret forretningsgang samt etablering af ledelsestilsyn, herunder tilrettelægges effektive interne kontroller, der kan medvirke til at sikre mod fejl og mangler.	Økonomiudvalg et (Koncernservic e)	KS er enig i observationen. KS har pr. november 2015 indført en procedure, hvor alle fundne fejl i 100%-tastekontrollen registreres, og hvor der følges op på de fundne fejl. Opfølgningen retter sig både mod de medarbejdere, der begår fejlene og de processer, hvori fejlene sker. Med implementeringen af nyt lønsystem ændres de interne kontrolprocedurer. Der udføres allerede kontrol af positiv-/negativlister efter hver ordinære lønkørsel. 100 % -tastekontrollen vil i løbet af 2016 overgå til at blive udført på simulerede lønkørsler, hvorfor kontrollen kan udføres inden lønnen køres, og således får karakter af forebyggende kontrol. Derudover er der igangsat et projekt vedr. lønkontrol. Formålet er at etablere en mere effektiv og automatiseret lønkontrol end to end. Forretningsgangene på området vil blive opdateret i to tempi: 15. august 2016 forventes det, at der foreligger en opdateret forretningsgang, der beskriver overgangen til forebyggende kontrol. Derudover indgår det i lønkontrolprojektets leverancer, at alle forretningsgange på personaleområdet beskrives, og at der vurderes risici og udarbejdes kontroller for hver enkelt forretningsgang. Arbejdet med at beskrive forretningsgangene påbegyndes i september 2016, og forventes afsluttet ultimo 2017.
Årsregnskabet	6	6.3	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 6	Vagtplansystem KAS Vi skal henstille, at der er skærpet fokus på genopretningen (re-implementeringen) af de konstaterede forhold, herunder efterlevelse af de 3 gates som besluttet af ØU, herunder kompetenceudvikling i forhold til at understøtte styringen decentralt.	Økonomiudvalg et (Koncernservic e)	Økonomiforvaltningen er enig i observationen. Der er igangsat et projekt – KAS 2.0 – med det formål at organisatorisk reimplementere KAS i forhold til dels opbygning af en drifts- og support-model, dels udvikling og gennemførelse af den nødvendige kompetenceudvikling af nye såvel som eksisterende brugere. Projektet udvikler faste koncepter for uddannelse af nye brugere af KAS samt suppleringsuddannelse af erfarne brugere. Der udarbejdes desuden arbejds gange og vejledninger mhp. at understøtte den daglige brug af KAS. KS har igangsat et uddannelsesforløb for KAS vejledere. Uddannelsen er igangsat i juni, og vil være en fortsat proces. Kompetencetiltagene forventes, at være idriftsat oktober 2016.
Årsregnskabet	6	6.4	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 6	Lønadministration selvejende institutioner Vi skal henstille, at der sikres en korrekt indberetning m.v. på de selvejende institutioners CVRnumre.	Økonomiudvalg et (Koncernservic e)	Økonomiforvaltningen er enig i revisionens observationer vedrørende indberetning af lønoplysninger mv. KS vil snarest udarbejde en handlingsplan, herunder igangsætte et projekt for fremadrettet at sikre en korrekt indberetning mv. på de selvejende institutioners CVR-numre. Forholdet forventes at være bragt i orden inden udgangen af 2016,
Årsregnskabet	6	6.5	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 6	Sagsgennemgang Vi skal henstille, at der indhentes den fornødne dokumentation til sagerne, samt berigtigelse af lønsagerne med økonomisk betydning. Desuden henstilles det, at beslutning og grundlag tilvejebringes, så etableret bilordning er i overensstemmelse med gældende regelsæt.	Økonomiudvalg et (Koncernservic e)/ Kultur- og Fritidsudvalget	Bemærkning vedr. Kultur- og fritidsudvalget: Kultur- og Fritidsforvaltningen kan oplyse, at bil-ordningen er ophørt i 2016. Forvaltningen forventer ikke at iværksætte særlige tiltag. Økonomiudvalget forelægges en selvstændig indstilling vedrørende de videre skridt i sagen. Bemærkning vedr. Økonomiudvalget (KS): Økonomiforvaltningen er enig i observationerne og bemærker at en række af de fejl revisionen har bemærket er rettet som led i den almindelige løn-administrative proces. Det drejer sig fx om sager, der har manglet dokumentation, som er fremsendt efter KS har rykket. Der er to sager med potentiel økonomisk betydning, som stadig er åbne i forhold til revisionen. Det er generelt medarbejderne der er ansvarlige for at dokumentere deres erfaring, og KS har ikke mulighed for at fremskaffe denne dokumentation ad anden vej end fra den berørte medarbejder. Der er i begge sager iværksat tiltag til at fremskaffe den nødvendige dokumentation. KS foretager sig herudover ikke yderligere.

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Årsregnskabet	6	6.6	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 6	CRM-systemet Vi skal henstille, at der sikres den fornødne information til forvaltningerne.	Økonomiudvalget (Koncernservice)	<p>KS er enig i observationen og har iværksat følgende tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revidering af eksisterende forretningsgange, herunder skærpelse af krav til dokumentationen. I forhold til Børneattester vil forretningsgangen indeholde krav om anvendelse af politiets selvbetjeningsløsning (i samarbejde med forvaltningerne) • Sikre forbedret rapportering vedr. mangelfuld dokumentation (aggregeret niveau pr. forvaltning samt arbejdspladsniveau) • Udarbejde e-læring til kommunens ledere om ansættelsesprocessen, herunder kravene til dokumentation. <p>Ift. registrering af sagerne i CRM er der pr. oktober 2015 indført en praksis, hvor sager, hvori der mangler dokumentation, registreres i systemet. Denne praksis giver KS mulighed for at følge hvilke sager, der stadig mangler dokumentation.</p> <p>KS har derudover deltaget på BUFs netværksmøder på alle 6 geografiske områder og fortalt om Ansættelse, Intern Flytning og Fratrædelse, hvor der blev sat fokus på Børne- og Straffeattester og fordelen ved at bruge politiets digitale løsning.</p> <p>KS er i dialog med BUF om at etablere yderligere opfølgning på manglende Børne- og Straffeattester.</p>
Årsregnskabet	6	6.7	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 6	LARA og TRIO Det skal henstilles, at BUF sikrer, at bestemmelserne i rammebilaget efterleves.	Børne- og Ungdomsudvalget	<p>Revisionen rejser kritik ift. administrationssystemet LARA, som benyttes af Ungdomsskolen og TRIO som benyttes af skolerne, hvor løn administreres uden den kontrol, som normalt finder sted i Koncernservice. BUF er – i dialog med Intern Revision og Koncernservice - i fuld gang med at sikre funktionsadskillelse og etablere kontrolmekanismer, så det ikke er muligt at indberette egen løn, og så der fremover skal to personer ind over lønindberetninger.</p> <p>Forvaltningen har ikke konstateret misbrug eller forsøg på misbrug. Intern revision har efter et par servicebesøg på skoler konstateret, at der ikke har været misbrug eller forsøg herpå.</p> <p>TRIO bruges til indberetning af timetalsafhængige tillæg til lærerne på skolerne. Der har ikke været en systematisk kontrol af, om indberetter selv var underviser. Det er fremadrettet indskærpet. Forvaltningen vil undersøge, om den manglende funktionsadskillelse kan have været blevet misbrugt. Fremadrettet kræver forvaltningen, at to personer, som ikke selv underviser, godkender en indberetning inden den fremsendes til forvaltningen. Forvaltningen journaliserer godkendelsen.</p> <p>Der er indført en tilsvarende funktionsadskillelse og kontrol for systemet LARA, som anvendes af ungdomsskolerne. Forvaltningen har ikke fundet tegn på misbrug.</p>
Årsregnskabet	6	6.8	Lønadministration - Revisionsbemærkning nr. 6	Børneattester Der henstilles, at ledelsen i forvaltningerne sikrer efterlevelse af de obligatoriske forretningsgange.	Børne- og Ungdomsudvalget/ Socialudvalget	<p>SOF: Socialforvaltningen har undersøgt de tre sager. I 2 tilfælde var børneattesten indhentet, men sidenhen destrueret jf. tidligere retningslinjer. Socialforvaltningen har sidenhen justeret sine retningslinjer i personalesager, og på de to pågældende enheder er det indskærpet at børneattesten skal ligge på personalesagen i al den tid personen er ansat i enheden.</p> <p>I den sidste sag var der ved ansættelse anmodet om børneattest, men den blev på daværende tidspunkt ikke modtaget. I alle tre sager er der nu indhentet nye børneattester, som alle er uden bemærkninger.</p> <p>Socialforvaltningen vil på baggrund af bemærkningen informere alle enheder om de nuværende retningslinjer for indhentning og opbevaring af børneattester.</p> <p>BUF: Revisionen kritiserer manglende systematisk kontrol af dokumentation (særligt børne- og straffeattester) ved ansættelser. Revisionen beskriver dog også den kontrolindsats, som allerede i 2015 er iværksat i Koncernservice og BUF i forbindelse med etableringen af BUF-task-force i samarbejde med Koncernservice. Kontrolindsatsen skærpes fra august 2016, så der fremadrettet hurtigere følges op i ledelsesstrengen på eventuelt manglende børneattester.</p>

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Årsregnskabet	7	7	Manglende refusionshjemtagelse – Revisionsbemærkning 7	Manglende refusionshjemtagelse Vi finder det kritisk, at kommunen ikke i tilstrækkeligt omfang opnår den refusion, som kommunen er berettiget til, og det henstilles, at der tilrettelægges forretningsgange samt etablering af ledelsestilsyn, der optimerer processen og minimerer tab af refusionshjemtagelse.	Økonomiudvalget (Koncernservice)	Økonomiforvaltningen er enig i revisionsbemærkningen. Således er Økonomiforvaltningen enige i, at refusionshjemtagelsen kan øges, men ønsker samtidigt at påpege, at der er en naturlig tidsforskydning fra refusion optjenes, til refusionen er hjemtaget. Dette skyldes sagsbehandling i både KK og hos bopælskommunerne og UDK. Dette betyder, at en væsentlig del af den optjente refusion ét kalenderår altid først vil være hjemtaget i det efterfølgende år. For at sikre endnu højere refusionshjemtagelse ved at mindske tab gennem afslag har Økonomiforvaltningen igangsat en række tiltag på baggrund af bl.a. en analyse af refusionsområdet foretaget af Intern Revision i 2015. Herunder bl.a. tiltag med særligt fokus på mere korrekt og rettidig indberetningspraksis i forvaltningerne, implementering af en mere automatiseret dagpengerefusionsløsning i det nye lønsystem KMD OPUS og en række mindre tiltag med endelig frist med udgangen af 2016. Endelig skal det nævnes, at der er etableret obligatoriske forretningsgange for refusionsområdet i løbet af 2015, som er godkendt af Intern Revision. I 2016 er der lavet opfølgning på compliance for disse, og på baggrund heraf er der igangsat en række yderligere tiltag for at sikre compliance senest i efteråret 2016. Ovenstående tiltag forventes dermed at øge refusionshjemtagelsen.
Årsregnskabet	8	8.1	Indkøbsområdet - Revisionsbemærkning nr. 8	Fakturaer i betalingskontrol Det henstilles, at udvælgelseskriterier såvel som kontrolpunkter tilpasses, så besvigelserisikoen adresseres.	Økonomiudvalget (Koncernservice)	Koncernservice er enig i revisionens bemærkning vedrørende fakturaer i betalingskontrol. Koncernservice har etableret og implementeret en stikprøvevis kontrol af fakturaer under 10.000 kr. Stikprøvekontrollen er i fuld drift og alle kreditorfakturaer under 10.000 kr. er omfattet af den stikprøvevise kontrol, herunder fakturaer under 5.000 kr. Kontrollen blev første gang udført i KS i februar 2016 for perioden 1. maj til 30. november 2015 og anden gang i maj for perioden 1. december 2015- til 31. marts 2016. I juni blev kontrollen udført for perioden 1. april til 31. maj, og efterfølgende vil kontrollen løbende blive udført for en to måneders periode ad gangen. Deloitte har på et møde med KS, som blev afholdt den 1. juni 2016, udtrykt tilfredshed med kontrollen.
Årsregnskabet	8	8.2	Indkøbsområdet - Revisionsbemærkning nr. 8	Kommunens regler for indkøb Det henstilles, at gældende regler overholdes. Det anbefales desuden, at der tilføjes et kontrolpunkt i stikprøven i ledelsesinformation rettet mod brugen af indkøbsaftaler, herunder at indkøb digitalt understøttes i videst muligt omfang.	Økonomiudvalget (Koncernservice/ KEID)	KEID: ØKF har i maj 2016 oprettet et nyt center, Center for Indkøb (CFI) organisatorisk placeret i Københavns Ejendomme & Indkøb, med ansvar for udbud og implementering af de centrale, obligatoriske indkøbsaftaler. Med etableringen af centret, sætter ØKF ekstra fokus på netop de områder, som revisionen påpeger, da analyser af indkøbsområdet viser, at der er et stort økonomisk potentiale for at højne compliance på kommunens centrale indkøbsaftaler. CFI har frem mod budgetforhandlingerne 2017 fremsat en konkret businesscase, som anviser, hvordan hele indkøbsområdet både kan understøtte forvaltningernes kerneopgaver, samtidig med at den samlede indkøbsvolumen kommer prissætningen til gode. CFI vil servicere forvaltningerne med relevant ledelsesinformation om compliance i løbet af Q3 2016, men det må forventes, at den mere præcise ledelsesinformation først bliver tilgængelig med implementeringen af Kvantum. Indkøb er en meget stor del af den kommende Kvantum-udrulning, og i den forbindelse arbejder CFI tæt sammen med Kvantum-programmet for at sikre en højere grad af digital understøttelse af indkøbsprocessen, herunder et nyt elektronisk bestillingssystem.

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Årsregnskabet	8	8.3	Indkøbsområdet - Revisionsbemærkning nr. 8	<p>God bogføringsskik</p> <p>Det henstilles, at der sættes ledelsesmæssig fokus på området, og at de rapporterede forhold i ledelsesinformationen løbende holdes op imod god bogføringsskik i en bred forstand, samt de nærmere beskrevet krav til registreringerne fra forretningsgangene.</p> <p>Det betragtes som god governance, at ledelsen løbende sikrer sig, at der er et effektivt internt kontrolmiljø, som sikrer overholdelse af gældende regler og forskrifter.</p>	Alle forvaltninger	<p>KFF: KFF arbejder løbende med opfølgning på betalingsfrister og god bogføring og vil i 2016 øge indsatsen på området. Det vil bl.a. indebære øget dialog med de bogførende enheder i forvaltningen og efterfølgende opfølgning. KFF vurderer dog, at især systemunderstøttelse af relevante processer vil bidrage positivt til at løfte niveauet på tværs af kommunen. Konkret har KFF foreslået, at krav om dokumentation ved posteringsystemunderstøttes hurtigst muligt. Revisors anbefaling til alle forvaltninger om ledelsesmæssig fokus og mere effektiv intern kontrolmiljø vil desuden indgå i den øgede indsats, som KFF allerede er ved at iværksætte.</p> <p>SUF: Revisor konstaterer, at bogføring i Københavns Kommune ikke foretages i overensstemmelse med god bogføringsskik. Det er vanskeligt i revisionsrapporten at se på hvilket grundlag revisor når til denne konklusion, og KS opfordres til at gå dybere i dialog med Deloitte herom. Det er opfattelsen i SUF, at vi efterlever god bogføringsskik; og vor løbende dialog med Deloitte giver os heller ikke anledning til at tro andet.</p> <p>BIF: Koncernservice gennemfører allerede ledelsestilsyn på områderne, og forvaltningens bogholderi følger op på posteringsmed fejl, der udtrækkes i dette tilsyn. I forvaltningens eget økonomiske ledelsestilsyn kontrolleres derudover allerede for, hvorvidt posteringsmed dokumenteret med bilag og fremover vil ledelsestilsynet også omfatte konteringsteksten, samtidig med at forholdet vil blive indskærpet over for de medarbejdere, der bogfører.</p> <p>ØKF: Økonomiforvaltningen anerkender, at der ikke i alle tilfælde bliver anvendt sigende konteringstekster samt vedhæftet bilag. Økonomiforvaltningen vil sætte yderligere ledelsesmæssigt fokus på, at konteringstekst er sigende og posteringsmed altid er dokumenterede, bl.a. i form af en oplysningskampagne om kravene i de fælles forretningsgange i dele af forvaltningen</p> <p>BUF: Bogføring i KK foretages ikke i alle tilfælde i overensstemmelse med god bogføringsskik (konteringsteksten er ikke altid tilstrækkelig sigende, og posteringsmed er ikke altid dokumenteret med et bilag.) BUF arbejder på at implementere mere sigende konteringstekster. Generelt er BUF sammen med KS i gang med at forberede end-2-end processer i projekterne "administrative standarder" og BUF-taskforce. Ligeledes arbejder BUF internt med programmet "God Administration i BUF", som skal øge den administrative kvalitet decentralt. I forbindelse med implementering af det nye risikobaserede ledelsestilsyn, vil BUF ligeledes fokusere på den administrative praksis – og kontrollen heraf – i forbindelse med afdækning af risici centralt og decentralt.</p> <p>SOF: Socialforvaltningen vil i forbindelse med det igangværende projekt "God økonomistyring" følge op på området. Socialforvaltningen vil i den forbindelse blandt andet udbrede kendskabet til ØKF's huskeseddel "Vejledning til den gode og sigende konteringstekst", som findes på intranettet. I forbindelse med implementering af det nye økonomisystem Kvantum vil Socialforvaltningen også arbejde for at konteringsteksterne bliver bedre og at der vil være nem adgang til det bagvedliggende dokumentationsmateriale. Dette skal både gælde for de mere manuelle processer og for processer som bliver opsat som systemsnitflader fra fagsystemerne (Pension, LØN, debitor mm.) til Kvantum.</p> <p>TMF: Teknik- og Miljøforvaltningen har, på baggrund af udfordringerne med sigende konteringstekster, indført en række procedurer, der skal forebygge og følge op på mangelfulde konteringstekster. Alle ledere i forvaltningen undervises i kommunens Kasse- og Regnskabsregulativ, herunder kommunens regler og retningslinjer for godkendelse og kontering af bilag.</p>

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Årsregnskabet	9	9	Kontrol med overholdelse af reglerne om Skatmoms – revisionsbemærkning nr. 9	<p>Kontrol med overholdelse af reglerne om Skatmoms</p> <p>Vi henstiller, at der implementeres kontroller, der sikrer, at momsgrundlaget er dokumenteret og kvalitetssikret inden angivelse og afregning af moms.</p> <p>Vi anbefaler, at der oprettes en centralt placeret compliance-funktion, der kan understøtte korrekt behandling af Skatmoms i hele kommunen.</p>	Økonomiudvalget (Koncernservice)	<p>Økonomiforvaltningen er enig i revisionens observationer og bemærkninger til punktet herunder, at det er forvaltningerne, der har ansvaret for at sikre korrekt opkrævning og korrekt momsfradrag af moms på de moms bærende aktiviteter i kommunen.</p> <p>Sagen vedrørende etablering af en compliance-funktion på momsområdet har været adresseret på ØU, dog uden en bevilling.</p> <p>KS vil iværksætte følgende tiltag:</p> <p>(A) Etablering af 2 centrale, tværgående kontroller. KS vil få etableret to centrale kontroller på momsområdet, som skal være med til at sikre en mere retvisende og mere korrekt momsafregning.</p> <p>(B) Afklare om der er tilslutning fra forvaltningerne til etablering af et centralt moms-kompetencecenter og – i givet fald – etablere dette via en obligatorisk standardservice i KS' Servicekatalog pr. 1.1.2017.</p> <p>Det er KS' vurdering, at alle forvaltninger kan drage nytte af faglige og økonomiske stordriftsfordele ved etablering af en central moms-compliance funktion i KS, hvorved der netop kan sikres faglig bæreevne, -kvalitet og effektivitet.</p> <p>En endelig afklaring af om forvaltningerne vil tilslutte sig en central moms-compliance funktion i KS vil finde sted senest 31. december 2016.</p> <p>Såfremt der er grundlag for det, vil KS starte opbygning af kompetencer umiddelbart herefter.</p>
Årsregnskabet	10	10.1	Byggesagsområdet - Revisionsbemærkning nr. 10	<p>Timeprisberegninger</p> <p>Det skal henstilles, at ledelsen i TMF skærper ledelsestilsynet fremadrettet og sikrer korrekt tidsregistrering og omkostningsallokering, således at de beregnede timepriser for byggesagsgebyrer er retvisende.</p>	Teknik- og Miljøudvalget	<p>Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 2. maj 2016 indstilling om revision af byggesagsgebyrer herunder forvaltningens arbejde med at sikre en veldefineret beregningsmodel til opgørelse af ressourcebehov og timetakst frem mod vedtagelse af takstkataloget for 2017. Som et led i arbejdet har Teknik- og Miljøforvaltningen forbedret tidsregistreringen med en mere fuldstændig tidsregistrering og en mere gennemskuelig oversigt over, hvilke aktiviteter i byggesagsbehandlingen, der er gebyrbelagte, og hvilke der er gebyrfrie. Forvaltningen er samtidig i løbende dialog med den eksterne revision om beregnings- og datagrundlaget for taksten. Teknik- og Miljøudvalget vil få forelagt en indstilling om den forventede timetakst for 2017 til behandling den 22. august 2016.</p> <p>Handlingsplanen er således i proces, men forventes afsluttet i august 2016.</p>
Årsregnskabet	10	10.2	Byggesagsområdet - Revisionsbemærkning nr. 10	<p>Tilgodehavender</p> <p>Det skal henstilles, at ledelsen i TMF skærper ledelsestilsynet fremadrettet og sikrer en effektiv opgørelse, styring og opkrævning af kommunens samlede tilgodehavender på området, og at forældelsesreglerne iagttages ved planlægning af genopretningen.</p>	Teknik- og Miljøudvalget	<p>Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 2. maj 2016 indstilling om revision af byggesagsgebyrer. Som opfølgning på denne godkendte Teknik- og Miljøudvalget den 20. juni 2016 forvaltningens plan for afslutning af gamle byggesager. Planen afventer endelig godkendelse af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen. Arbejdet med at gennemgå og afslutte de gamle byggesager bliver håndteret som et projekt, hvor de byggesager med størst risiko for tab vil blive behandlet først. Det konkrete arbejde går ud på at kategorisere byggesagerne efter størrelse og alder, at systematisere arbejdet med at afslutte de gamle byggesager, samt at ansætte og uddanne medarbejdere til at håndtere opgaven.</p> <p>Handlingsplanen er således i proces.</p>
Årsregnskabet	11	11.1	Administrationsbidrag for affaldsområdet - Revisionsbemærkning nr. 11	<p>Styringsgrundlag</p> <p>Det skal henstilles, der etableret et validt og dokumenteret styringsgrundlag.</p>	Teknik- og Miljøudvalget	<p>Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 29. marts 2016 indstilling om revision af administrationsbidrag og forrentning på affaldsområdet. Revisionsbemærkningen handler om, at budgettet, der vedrører administrationsudgifter, som ligger til grund for de beregnede takster for 2015, ikke vurderes at være præcist nok til at udgøre et validt styringsgrundlag.</p> <p>Endvidere har revisionen ikke fået forelagt dokumentation for de fordelingsnøgler, der anvendes ved fordeling af administrationsudgifterne mellem husholdninger og erhvervsaffald. Budget 2017 og taksterne for 2017 vil blive udarbejdet med udgangspunkt i de genbereggede fordelingsnøgler og på baggrund af den løbende opfølgning på forbruget i 2016. Kvalitetssikring heraf vil ske ved årets afslutning. Handlingsplaner er således i proces.</p>

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Årsregnskabet	11	11.2	Administrationsbidrag for affaldsområdet - Revisionsbemærkning nr. 11	Prissætning – interne omkostninger Det skal henstilles, at TMF i forbindelse med intern afregning sikrer sig, at ydelserne prissættes til kostpris, og at prisen, så vidt det er muligt, ikke er over markedspris samt løbende overvåger og foretager genberegning af overheadberegningerne ved væsentlige ændringer.	Teknik- og Miljøudvalget	Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 29. marts 2016 indstilling om revision af administrationsbidrag og forrentning på affaldsområdet. Forvaltningen har i samarbejde med den eksterne revision knæsat de endelige principper for den fremtidige beregning og har genberegnet administrationsbidraget. Denne vil indgå i takstberegningen for 2017 og forvaltningens forslag til takster på affaldsområdet, som forelægges udvalget den 22. august 2016. Forvaltningen vil derudover sørge for at den fremtidige beregning af interne omkostninger herunder overhead beregnes på baggrund af den fastsatte model. Der er således udarbejdet en model for beregning af omkostningerne og revisionspunktet forventes hermed afsluttet.
Årsregnskabet	12	12.1	Parkeringsindtægter - Revisionsbemærkning nr. 12	Kortbetalinger Vi skal henstille, at CPK får implementeret en forretningsgang for afstemning af transaktioner mellem kortregistrering i billetautomater, til kortudbydere, tilmodtagne betalinger i banken, således at det sikres, at CPK modtager alle kortindbetalinger. Vi har fået oplyst, at CPK er i dialog med P-automatleverandøren med henblik på at finde en løsning, der gør det muligt at kortafstemme alle data.	Teknik- og Miljøudvalget	Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 20. juni 2016 indstilling om revision af parkeringsindtægterne. Handleplanen forløber som angivet i bemærkningerne - dialog om afstemningsfunktionalitet pågår med Kvantumleverandøren og leverandøren af P-automaterne LOGOS. Afklaring forventes efterår/vinter 2016. Hvis de to udbydere ikke kan komme med en løsningsmodel, vil forvaltningen igangsætte en proces for afklaring af muligheden for fremtidig afstemning. De gældende forretningsgange skal opdateres, når der findes en ny løsning på afstemningerne. Handlingsplaner er således i proces.
Årsregnskabet	12	12.2	Parkeringsindtægter - Revisionsbemærkning nr. 12	Mobilbetalinger Vi skal henstille til, at CPK sikrer, at de modtagne revisorerklæringer afdækker det forhold, at CPK modtager betaling for faktisk solgt parkeringstid via mobilbetaling.	Teknik- og Miljøudvalget	TMU godkendte den 20. juni 2016 indstilling om revision af parkeringsindtægterne. Teknik- og Miljøforvaltningen er i dialog med mobilbetalingsudbydere m.h.p. at få de seneste revisorerklæringer samt at sikre, at revisorerklæringerne dækker relevante forhold vedrørende afregning af fuldstændige og nøjagtige indtægter. Kontrol af mobiludbydernes afstemning og afregning forventes pr. medio 2016 at kunne ske direkte via forvaltningens digitaliseringsløsning. Heraf fremgår, hvor meget tid mobiludbydere har købt, hvorfor der kan afregnes 1:1 med forvaltningen. Forvaltningen er ligeledes i dialog med udbydere om bankgarantier. I forbindelse med forhandling af nye kontrakter med udbydere, er det desuden indføjet, at alle mobiludbydere fremover har 15 dages kredit, mod tidligere 30 dages kredit. Handlingsplaner er i proces.
Årsregnskabet	13	13	Ubalance i kommunens interne handel – Revisionsbemærkning nr. 15	Ubalance i kommunens interne handel Vi skal henstille til, at der fremadrettet indføres kontroller der sikrer balance i kommunens interne handel.	Økonomiudvalget (Koncernservice)	Økonomiforvaltningen er enig i revisionens observationer og bemærkninger vedrørende ubalance i kommunes interne handel. Der er i kommunens regnskab for 2015 en ubalance i intern handel på ca. 78 mio.kr. KS har i efteråret vurderet, at det ikke var muligt at rette op på ubalancen i 2015 som følge af manglende mulighed for at identificere de enkelte konteringsfejl, hvilket efterfølgende blev kommunikeret i Økonomikredsen i indstilling af 17. november 2015. Udover påvirkning af kommunens regnskabsresultat er der ikke foretaget yderligere risikovurdering af ubalancen. Det betyder, at der reelt set er en økonomisk risiko for, at der ikke er foretaget korrekt momsafregning som følge af ubalancen. 100 procent balance på intern handel kræver systemudvikling i flere af kommunens økonomisystemer. Grundet implementering af KVANTUM vurderes levetiden for en teknisk løsning at være for kort til, at det kan betale sig at udvikle en sådan. For at imødekomme tilsvarende problemstilling i 2016 blev der på samme møde anbefalet en række løsninger til at minimere ubalancen. KS har derfor iværksat flere initiativer, herunder en manuel opfølgingsproces i Center for Finans, hvor ubalance i store enkelttransaktioner analyseres og korrigeres én gang i kvartalet. Per 31. marts 2016 er der en ubalance på 2,8 mio. kr. og der forventes for hele året en samlet ubalance på 10-12mio.kr. Af de 2,8 mio. er de 1,8 mio. udredt for så vidt angår momsrisikoen.

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Forvaltningsrevis ionen	14	14.1	Cybersecurity og persondata - Revisionsbemærkning nr. 14	Risikovurdering Vi skal henstille til, at risici i forhold til de enkelte forvaltninger identificeres, samt at der udarbejdes handlingsplaner for de identificerede risici.	Økonomiudvalg et (Koncern IT)	KIT har udarbejdet vejledning og værktøjer til hjælp for forvaltningernes udarbejdelse af Risikovurderinger af Kommunens systemer. Forvaltningerne er jf. Sikkerhedsregulativet ansvarlige for risikostyring inden for egne ansvarsområder, men det er en kompleks opgave, der kræver, at der afsættes dedikerede medarbejderressourcer til opgaven. BR har på denne baggrund i sit møde d.28/4 2016 godkendt Økonomiforvaltningens indstilling om at der som en "need to" investering ved budgetforhandling 2017 tilføres ekstra ressourcer til IT-sikkerhedsfunktionen i KIT således at KIT kan overtage ansvaret for en række it-sikkerhedsopgaver i forvaltningerne, herunder overtager KIT ansvaret for, at der regelmæssigt gennemføres risikovurderinger i de enkelte forvaltninger, og at risikobilledet for forvaltningernes IT-systemer løbende er opdateret. Der gennemføres i 3. kvartal et projekt i samarbejde mellem KIT og forvaltningerne med henblik på at etablere en End-to-end proces og et årshjul for It-risikovurderingsprocessen. KIT forventer, under forudsætning af forslaget vedtagelse, at etablering af ny central risikovurderingsenhed i IT- sikkerhedsfunktionen vil være etableret ultimo 2016 og at den egentlige risikovurderingsproces i forvaltningerne vil kunne iværksættes ultimo 2016.
Forvaltningsrevis ionen	14	14.2	Cybersecurity og persondata - Revisionsbemærkning nr. 14	Datasikkerhed Vi skal henstille til, at der etableres tilsyn med, om der opbevares persondata på bærbare computere og at det sikres, at alle data er hensigtsmæssigt beskyttet. Vi har fået oplyst, at IT-sikkerhedsfunktionen ikke har registreret sikkerhedshændelser, hvor data på bortkomne eller stjålne PC'er er blevet kompromitteret, men for at imødegå den potentielle risiko, vil kommunen kryptere pc'er fremadrettet. Ligeledes oplyser kommunen, at alle udtjente PC'er destrueres for at sikre, at eventuelle data ikke kommer til uvedkommendes kendskab.	Økonomiudvalg et (Koncern IT)	IT sikkerhedsfunktionen har udarbejdet vejledning vedr. reglerne for opbevaring af person- og værdidata på Bærbare PC og udsendt disse til kommunes forvaltninger I forbindelse med overgang til nyt operativsystem (Windows10) vil pc'er blive krypteret. Overgang påbegyndes i 2016. Derudover iværksætter IT sikkerhedsfunktionen i indeværende år efter aftale med Intern Revision: <ul style="list-style-type: none"> • Tilsyn med at gældende regler om opbevaring af person og værdidata overholdes • tilsyn med proces for destruktion af udtjente PC
Forvaltningsrevis ionen	14	14.3	Cybersecurity og persondata - Revisionsbemærkning nr. 14	Sikkerhed kontinuerlig overvågning Vi henstiller til, at KIT sikrer, at de netop i oktober 2015 indførte rutiner fungerer, så der som minimum sker en forankring af opfølgningen påmonitorering i it- sikkerhedsafdelingen, således at dette kan indgå i den generelle it-sikkerhedsmæssige opfølgning.	Økonomiudvalg et (Koncern IT)	KIT har indgået kontrakt med eksterne leverandører, som løbende overvåger netværkstrafikken og måler datamængder/Trafikmængder. Der er i oktober 2015 indført rutiner, der skal sikre, at it-sikkerhedsfunktionen får kendskab til alle it- sikkerhedshændelser, og at disse løbende afrapporteres til et nyetableret Ledelsesforum for it-sikkerhed i Koncernservice. De indførte rutiner og afrapportering af IT sikkerhedshændelser til Ledelsesforum er implementeret og udvikles fortsat. Log- overvågningssystem på netværket (SIEM) er implementeret og tilbudt som løsning i alle forvaltninger. Implementering af forvaltningernes systemer iværksættes løbende efter aftale.

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Forvaltningsrevisionen	15	15	Regeloverholdelse solcelleanlæg - Revisionsbemærkning nr. 15	Regeloverholdelse solcelleanlæg Vi skal henstille til, at der snarest bringes klarhed for de anlæg, der lige nu ikke opfylder Elforsyningslovens krav om selskabseje, med mindre der gives dispensation. Vi skal henstille, at selvangivelse, jf. reglerne herom, udarbejdes og indsendes til SKAT.	Økonomiudvalget (Kejd)/ Teknik- og Miljøudvalget	Økonomiforvaltningen fik på Borgerrepræsentationens møde den 28. april 2016 bemyndigelse til, at oprette et selskab til de solcelleanlæg som ikke opnår dispensation. Selskabet vil blive oprettet inden udgangen af 2016. Økonomiforvaltningen er i samarbejde med DONG ved at få tilpasset installationerne på de anlæg, der skal fungere i selskabet således, at elproduktionen ikke anvendes kommunalt, hvilket er en forudsætning for, at de kan indgå i selskabet. Der pågår pt. et arbejde på tværs af enheder i Økonomiforvaltningen og Intern Revision ift. at sikre en korrekt systemmæssig understøttelse af selskabet. I 2016 vil der blive anvendt en midlertidig løsning, da kommunens nuværende økonomisystem KØR ikke fuldt ud kan understøtte særskilte regnskaber. Fra 2017 og frem, vil selskabet blive håndteret i kommunens nye økonomisystem KVANTUM, hvor der kan etableres en fuld systemmæssig understøttelse af selskabet. I forhold til indberetning af selvangivelse for regnskab 2014 så blev disse afleveret indenfor SKAT's frist, som løbende blev udskudt grundet tekniske vanskeligheder hos både SKAT og Københavns Kommune. Indberetningen af selvangivelse for regnskab 2015 skal ske inden 1/9 2016 og vil blive foretaget inden denne frist. TMU godkendte den 22. februar 2016 indstilling om revision af administration af solcelleanlæg. Teknik- og Miljøforvaltningen har modtaget dispensation fra kravene om etablering af solcelleanlægget i selskabsform, så henstillingen om afklaringen af selskabseje vedrører alene solcelleanlæg i Økonomiforvaltningen. Teknik- og Miljøforvaltningen har i samarbejde med Økonomiforvaltningen fået udarbejdet og indsendt selvangivelse til SKAT. Revisionspunktet er hermed afsluttet for solcelleanlægget i Teknik- og Miljøforvaltningen.
Forvaltningsrevisionen	16	16	Risikobaseret ledelsestilsyn – revisionsbemærkning nr. 16	Risikobaseret ledelsestilsyn Vi skal henstille til, at forvaltningerne udarbejder dokumentation for, at der gennemføres det fornødne risikobaserede ledelsestilsyn.	Økonomiudvalget (CFØ)	I forbindelse med godkendelsen af regnskabet for 2015 tog Økonomiudvalget til efterretning: at det ved afgivelsen af regnskabet til revisionen angives, at der ikke på nuværende tidspunkt foreligger en systematisk, gennemarbejdet beskrivelse af det ledelsestilsyn, der finder sted i kommunen. Økonomiudvalget vedtog efterfølgende på sit møde den 12. april at anmode revisionen om proaktivt i forbindelse med årsregnskabet at rapportere til Økonomiudvalget på baggrund af dialog med forvaltningerne om, hvorvidt ledelsestilsynet er betryggende. Borgmestrene/forvaltningerne beslutter fortsat selv på baggrund af dialogen med revisionen, hvordan deres risikobaserede tilsyn tilrettelægges mest hensigtsmæssigt.
Socialrevisionen	17	17	Sygedagpenge – revisionsbemærkning nr. 17	I gennemgangen for 2015, og i lighed med observationer fra forvaltningens eget ledelsestilsyn på området, har Deloitte konstateret væsentlige fejl og mangler i sagsbehandlingen på området. Det bemærkes, at der i 2012 var en anbefaling om et kvalitetsmæssigt løft i sagsbehandlingen.	Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	Bl.a. på baggrund af resultaterne af forvaltningens ledelsestilsyn igangsatte forvaltningen i starten af 2016 en handleplan, der skal sikre, at sagsbehandlingen lever op til lovgivningen om at: •Vurdere om den sygemeldte er uarbejdsdygtig ved hver samtale •Kontakt arbejdsgiver ved første samtale •Vurdere om den sygemeldte forsat har ret til sygedagpenge efter 22 uger på sygedagpenge •Partshøre sygemeldte, når der træffes en afgørelse i deres sag •Forelægge den sygemeldtes sag for et rehabiliteringsteam indenfor 4 uger efter overgangen til jobafklaringsforløb •Udarbejde indsatsplan for den sygemeldte i forlængelse af rehabiliteringsteamødet Handleplanen indebærer blandt andet at der for den enkelte sagsbehandler gennemgås 6 sager sammen med nærmeste leder, hvor der fokuseres på kvaliteten med særlig fokus på de nævnte punkter. Gennemgangen er afsluttet ultimo juni med stærkt stigende kvalitet til følge. Der vil blive fulgt yderligere op på kvaliteten i 2. halvår af 2016.
Socialrevisionen	18	18	Jobafklaringsforløb – revisionsbemærkning nr. 18	Deloitte anfører, at man har konstateret væsentlige fejl og mangler i sagsbehandlingen på området.	Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	Jobafklaringsforløb er en relativ ny aktivitet og en del af reformen på sygedagpengeområdet, der trådte i kraft 1.7 2014. Ovennævnte handleplan på sygedagpengeområdet omfatter også jobafklaringsforløb. På den baggrund er det forvaltningens forventning, at der i efteråret 2016 også på dette område er sket en væsentlig forbedring af kvaliteten af sagsbehandlingen.

Bilag 1 – Revisionsbemærkninger og udvalgenes handlingsplaner

Område	Nr.	Underopdeling	Revisionsbemærkning titel	Revisionsbemærkning - tekst	Udvalg	Udvalgets bemærkninger hertil
Socialrevisionen	19	19	Ressourceforløb – revisionsbemærkning nr. 19	Vedrørende ressourceforløb sker der ikke opfølgning i det omfang, lovgivningen foreskriver, hvorved der er risiko for, at ressourceforløbene bliver unødvendig lange.	Beskæftigelses- og Integrationsudv alget	Den markante stigning af antallet af borgere i ressourceforløb har været en udfordring for forvaltningen. På den baggrund er der i såvel 2015 og 2016 af flere omgange tilført flere ressourcer til området. Ultimo 2015 igangsatte forvaltningen en handleplan med fokus på at øge antallet af samtaler pr. sagsbehandler. Hver sagsbehandler skal gennemføre 11 samtaler pr. uge for at overholde lovgivningens krav til samtalerettedigheden. Antallet af samtaler pr. sagsbehandler er steget løbende siden januar og målet med 11 samtaler nås medio 2016. Det betyder at en rettidighed på 90 pct. forventes nået i november 2016.